

b. Bälunge häradsrätts dombok 1769 24/5: mål ang. Nolmyra, inlaga av baron C. G. von Knorring, Uppsala landsark. (även i renov. domb. Uppsala län 1769, nr 230, fol. 521 r, nr 21, Svea hovrätts arkiv, Sv. Riksark.): "Att Nolmyra är gamal by, som af ålder haft sina apartinentier, det wises med ett bytesbref på pergament daterat 1371, då det varit skattadt till öretal, haft fiske, qwarn, och urfiällar." — Brevet åberopas med samma ordalydelse i Justitierevisionen, Revisionsakter 1781 Dec. 18, nr 80, hovrättsakten fol. 31, nr 21, Sv. Riksark.

Det förefaller föga sannolikt, att årsangivelsen 1371 skulle bero på en felläsning; troligare är att i avskriften eller redan i dess förlaga siffran "I" efter "MCCCLXX" uteglömts. De i noterna 2 och 3 nedan ur 1728 års protokoll återgivna och från Brocmans avskrift avvikande namnformerna tyda på, att sagda år en medeltida text av brevet varit förhanden; att döma av domboksinlagan var orig. i behåll ännu 1769.

Betr. namnen Åmyra och Nolmyra jfr Uppsala läns jordebok 1726, pag. 992, Kammarark.: "Amyra eller Kiälswed . . . under Nohlmyra ladugård".

Jfr konung Hans' dombrev till förmån för fru Hillevi (Axelsdotter) av Aspånäs 1501 25/2 (avskr. bl. a. M 10: 11, Kungl. bibl.).

Alle the män thetta bref höra och se helsom wij Olaus¹ Magnusson i Åhmyran och hans hustru ²Ramborgh Magnus datter² ewerdeliga medh Gudi. Thet skall allom mannom witterligt wara, att wij kiännoms oss hafua medh kiärlek och rätt[an]^a wårn godhe willia hafua^b giort et jordeskifte medh herligom^c riddare herr Magnus Gisleson³, i så måtto, att wij låtom honom alt thet godhz wij ägom i Åhmyran i Hare sochn och tu ortuge landh jordh i eno tårpe som heter Öfuerbodha medh tåmptom, huusom, jord, åker och äng, skogh och fiskewattn, quernom och quernestadom, och then fierdedelen wij ägom i Gråmyrom medh allom androm tillägom vthan gårdh och innan, i wåto och tårro, närby och fiärran, inge wndantagne af thy, som ther hafuer vnderlegat af ålder i våra föräldrars dagar, för 6. öre landh jordh i Gransätrom och^d Hare sochn med husom, jordh och vhrfieldom, och Siöholmen medh en angh som heter Moran och allom androm tillägom, och härtill en half mark landh jordh i Hessleby och två ortugu landh jordh i enom^e by [dhen]^e som heter Bode Jerde, och medh alla tillägo och förenämndom skiählom afhändom wij oss och wårom arfuom och hembloom förenämndom herr Magnus och hans arfwom till ewerdeliga äge. Och för ty jag Ramborgh hafuer ey ægit jnsegell, tå beder jag hederlige man herr [Kø]nic[hin]^f af Wåhlohm och min kiere broder Oloff Magnusson af H[ar]om^g at the settia sitt jnsegell för thetta breff medh min kiere hussbondes jnsegell. Actum et datum anno Domini MCCCLXX[I].^h die sancti Thomæ apostoli.

Tre sigill markerade såsom vidhängda.

^a rättom ms. ^b Pleonastiskt. ^c D. v. s. ärlikom. ^d På liknande sätt används et i lat. brev 1366 21/12 (DS 7468). ^{e-e} bydhin ms (för ändringen jfr DS X 149). ^f O. Canicum ms (för ändringen jfr 1370 10/1 = RPB 910). ^g honom ms. ^h MCCCLXX ms (för ändringen se ovan).

Följande avvikande namnformer i 1728 års ovan anförda syneförrättningsprotokoll böra särskilt noteras:

¹ Olof. ²⁻² Rangborg Magnusa dotter. ³ Gis(s)las(s)on.

X 121.

1371 december 21.

Bjärnä.

Biskop Johannes (Westfal) av Åbo intyggar, att han såsom kanik var närvarande, då efter presentation (1368 23/6 = DS 7716) av riddaren Erik Karlsson och Sune Håkansson, riddaren Nils Turessons testamentsexekutorer, dåvarande biskopen Hemming till prästen Esbjörn Petersson överlämnade den helige Sigrifrids altare (vid Åbo domkyrka) med de därtill hörande godsens Lupaja i Bjärnä, Anin-gais vid Åbo och Aru i Reso, samt bekräftar nu företrädarens kanoniskt riktiga kollation på tjänsten.

Avskrifter: [A] i Registrum eccl. Aboensis, cod. A 10, fol. 168 r (faksimil-ed. 1952, s. 409), Sv. Riksark.; [B] omkr. 1550 i hs E 214, fol. 1 r—v, Uppsala univ.-bibl., såsom nr 2 av "Copiæ litterarum altaris sancti Sigfridij".

Tryckt: Åbo domkyrkas svartbok, ed. R. Hausen (1890), s. 144—145 nr 218, och dessförrinnan i H. G. Porthans kommenterade utgåva av P. Juustens Chronicon episcoporum Finlandensium, Åbo 1799, s. 353 f. not 303 (även i H. G. Porthans skrifter i urval, I, Helsingfors 1859, s. 302 not 19).

Förtecknat: FMU I (1910), s. 343 nr 806.

För termerna presentation och kollation se KL XIII (1968), sp. 136 s. v. Patronatsrätt och sp. 574 s. v. Prästämbete. — Om godsen Lupaja, Aningais (i S. Marie socken) och Aru se E. Anthoni, Finlands medeltida frälse och 1500-talsadel (1970), bil. 2 (Kartografisk framställning av frälse-, krono- och kyrkogods under medeltiden) s. 312, 341 och 339.

Jfr Erik Karlssons och Sune Håkansson's gåvobrev 1365 u. d. (DS 7112) samt konung Albrekts gåvobrev 1365 26/8 (DS 7217).

Wniuersis presentes litteras inspecturis Johannes miseracione diuina episcopus Aboensis salutem et veritati testimonium perhibere^a [.] Per presentes publice protestamur nos alias^b cum ad huc in gradu canonicatus essemus constituti interfuisse vidisse et audisse quod et quando circumspicere viri dominus Ericus Karlsson^c videlicet et ^d-Sunno Haquinsson^d [.,] veri et legitimi exsecutores testamenti dominij Nicolai Thwrrsson^e militis [.,] presentabant dominum Esbernum Petri coram venerabili in Christo patre domino Hæmingo^f predecessore nostro ad altare sancti Sigfridi necnon ad omnia bona et predia ipsi altari deputata et donata [.,] predium Loppala^g videlicet in Bærnæ^h [.,] Anungisⁱ circa Abo et quedam bona in Reeswm^k dicta Aru [.,] ad quorum domini Erici^l militis et Sunonis^m presentacionem predictus reuerendus in Christo pater dominus Hæmingusⁿ ad hoc^o rogatus specialiter^p supradicto domino Esberno sic rite et legitime presentato idem altare^q sancti Sigfridi in ecclesia Aboensi cum bonis supradictis canonicè^r conferebat [.,] quam quidem collacionem sic rite et canonicè factam auctoritate ordinaria per presentes approbamus [.] Datum apud ecclesiam Bærnæ^s anno Dominij M^occc^o lxxprimo ipso die sancti Thome apostoli sub sigillo nostro presentibus inpendenti

Överskrift [AB]: Super Loppila^t Anynges^u et Aru^v jn Resaa^x

^a Över raden B. ^b olim skrivet över ursprungligt alias B, olim Hausen (förläsning av A). ^c Karlsson B. ^{d-d} Simon Haquinsson B. ^e Thursson B. ^f Hemingo B. ^g Loppela B. ^h Bærna B. ⁱ Anyngesz B. ^k Bokstaven w otydlig A, Reesum B. ^l Härefter bokstaven e upprepad A. ^m Simonis B. ⁿ Hemingus B. ^o hac A. ^p Härefter överflödigt suprascripto A. ^q altari B. ^r Härefter felaktigt bokstaven p A. ^s Bærnæ B. ^t Loppela B. ^u Anyngesz B. ^v Otydligt skrivet A. ^x Reesa B.